УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини
вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Київська міська військова адміністрація

ПОДАННЯ
Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

У межах здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та з метою захисту прав кожного на території України, відповідно до статей 3, 13 та 19[1] Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», а також для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, Уповноваженим, співробітниками Секретаріату Уповноваженого спільно з представниками громадських організацій, без попереднього повідомлення про час і мету, здійснюються відвідування місць несвободи, до яких, серед іншого, відносяться заклади загальної середньої освіти.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, пунктом а статті 37 Конвенції про права дитини, статтею 28 Конституції України, статтею 10 Закону України «Про охорону дитинства» закріплено заборону катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

Зазначена заборона має абсолютний характер: жодні виняткові обставини, зокрема стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність або інший надзвичайний стан, не можуть бути виправданням катувань чи інших видів жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. Відповідно, в умовах воєнного стану держава та керівництво дитячих закладів зобов'язані вживати належних організаційних, управлінських та практичних заходів для недопущення погіршення умов проживання, виховання, навчання та розвитку

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№21874.2/26/39.2 від 04.11.2026
КЕП: Лубінець Д. В. 04.11.2026 13:48
6C9E48EB050893DA04000000E88D01007DF40600

дітей, забезпечення їх безпеки, захисту прав і законних інтересів, а також створення умов, що відповідають принципу найкращих інтересів дитини.

Під час відвідування Навчально-реабілітаційного центру № 22 Оболонського району м. Києва (далі – центр, заклад) 30.09.2026 групою НПМ виявлено порушення прав і свобод людини і громадянина, а також суттєві недоліки в організації діяльності закладу, що потребують невідкладного реагування та вжиття дієвих заходів для їх усунення. Детальний опис встановлених порушень викладено у звіті за результатами відвідування, що додається.

У порушення пункту 6 розділу ІІ Вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 (далі – Вимоги), вхід до укриття не обладнано для забезпечення доступності та можливості користування ним особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення.

У порушення пункту 8 Вимог під час дощів у приміщенні укриття спостерігається підтікання, що свідчить про недостатній захист приміщення від потрапляння води. Підтікання може призвести до погіршення технічного стану приміщення та створювати несприятливі умови для перебування учнів і працівників закладу.

В укритті передбачена природна вентиляція, однак, зі слів батьків учнів та адміністрації закладу, наявні віконні отвори не забезпечують достатнього повітрообміну в приміщенні. У зв'язку з тривалими повітряними тривогами укриття використовується не лише для тимчасового перебування, а й для продовження освітнього та реабілітаційного процесів. За таких обставин недостатня ефективність природної вентиляції ускладнює забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов і безпечного перебування дітей та працівників закладу.

Незважаючи на наявність у закладі періодичних випадків отримання учнями тілесних ушкоджень, медичними працівниками не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о) відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 02.02.2024 № 186 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування».

У порушення пункту 4 Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 31, медичні працівники закладу мають обмежений та неналежно сформований перелік лікарських засобів для надання допомоги учням у невідкладному стані. Зокрема, в аптечці, яку медичні працівники беруть до укриття, наявні препарати, що не мають належної доказової бази для використання у дітей віком до 18 років або не рекомендовані для застосування в педіатричній практиці (аміак, настойка валеріани, корвалмент, анальгін, бесалол, цитрамон, настоянка пустирника, лоперамід). Такий підбір лікарських засобів не відповідає сучасним вимогам безпеки та може становити ризик для здоров'я дітей.

Під час аналізу медичної документації встановлено, що учні, які досягли 14 років, не надають письмової усвідомленої згоди на проведення психіатричного огляду та надання амбулаторної психіатричної допомоги, а щодо дітей віком до 14 років такі згоди не надаються їхніми батьками чи іншими законними представниками.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№21874.2/26/39.2 від 04.11.2026
КЕП: Лубінець Д. В. 04.11.2026 13:48
6C9E48EB050893DA04000000E88D01007DF40600

Це свідчить про недотримання вимог щодо добровільності надання психіатричної допомоги, передбачених статтями 4 та 12 Закону України «Про психіатричну допомогу».

У закладі ведення медичної документації здійснюється за довільно обраними формами (зошити), що не відповідає вимогам наказу МОЗ України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» та наказу МОЗ України від 29.05.2013 № 435 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності».

У порушення вимог пункту 8.13 розділу VIII Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом МОЗ від 20.02.2013 № 144, добові проби готових страв зберігаються без маркування із зазначенням назви страви та часу її реалізації.

Житловий фонд пансіону центру перебуває в незадовільному стані. В окремих житлових кімнатах зафіксовано відшарування фарби на стінах та тріщини на стелі. Також у спальнях виявлено неналежний стан твердого інвентарю, зокрема ліжок, якими користуються учні. Крім того, окремі житлові кімнати захаращені сторонніми предметами та використовуються як складські приміщення. Виявлені недоліки негативно впливають на умови проживання і відпочинку учнів.

У закладі наявні два генератори потужністю 5 кВт та 7 кВт. Один із генераторів використовується для забезпечення електроживлення укриття, інший призначений для потреб закладу. За інформацією адміністрації закладу, наявних потужностей резервного електроживлення недостатньо для забезпечення повноцінного функціонування закладу в умовах тривалих відключень електроенергії, що може перешкоджати створенню належних умов для перебування та навчання дітей.

У порушення вимог пункту 2 частини першої статті 45 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» встановлено неналежний стан обладнання та кухонного інвентарю, що використовуються у харчоблоці. Зокрема, зафіксовано корозію холодильного обладнання та решіток у ньому, незадовільний стан ємностей, що використовуються в посудомийній машині для миття столового приладдя, а також підносів, призначених для подавання їжі дітям. Виявлені недоліки можуть створювати ризик забруднення харчових продуктів.

У закладі наявні необлаштовані пороги, що можуть ускладнювати безперешкодне пересування маломобільних груп населення, чим порушено вимоги пункту 6.1.4 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018).

Житлові кімнати учнів закладу розташовані на четвертому поверсі, при цьому ліфт або інший підйомний механізм для забезпечення доступу на відповідний поверх відсутній, що не відповідає пункту 8.1 ДБН «Будинки і споруди Заклади освіти» В.2.2-3:2018, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.04.2018 № 106 та пункту 6.1.8

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№21874.2/26/39.2 від 04.11.2026
КЕП: Лубінець Д. В. 04.11.2026 13:48
6C9E48EB050893DA04000000E88D01007DF40600

ДБН В.2.2-40:2018 і унеможливлює проживання у закладі учнів, які відносяться до маломобільних груп населення.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до пункту 6 частини першої статті 13, пункту 9 частини першої статті 16, статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» до відання місцевих державних адміністрацій належить вирішення питань науки, освіти, культури, фізичної культури і спорту, молоді та дітей, а також реалізація державної політики у зазначених сферах і здійснення контролю за додержанням вимог законодавства;

відповідно до пункту 15 частини другої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» військові адміністрації на відповідній території здійснюють повноваження, зокрема із: управління закладами освіти, установами освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними, підлітковими закладами за місцем проживання; організації їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 19^{1}, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити в межах компетенції заходів щодо усунення наведених порушень, а також причин і умов, що їм сприяють, та недопущення таких порушень прав учнів у подальшій діяльності Навчально-реабілітаційного центру № 22 Оболонського району м. Києва.

2. Вжити заходів щодо посилення внутрішнього контролю за належним виконанням посадовими особами покладених на них повноважень та забезпечення належної організації контрольної діяльності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити мене, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188^{40} Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого тягне за собою відповідальність, передбачену законом.

Додаток: звіт за результатами відвідування Навчально-реабілітаційного центру № 22 Оболонського району м. Києва на 14 арк.

Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини **Дмитро ЛУБІНЕЦЬ**

Круцюк Антон 050 967 95 51

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№21874.2/26/39.2 від 04.11.2026
КЕП: Лубінець Д. В. 04.11.2026 13:48
6C9E48EB050893DA04000000E88D01007DF40600